

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Ing. S. S.**, zastoupeného JUDr. Vladislavem Cílínkem, advokátem se sídlem Římská 36, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, správa hl. m. Prahy**, se sídlem Milánská 409, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 8. 2007, č. j. PSP-307/IZSVD-2007, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 8. 2009, č. j. 8 Ca 287/2007 - 33,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 8. 2009, č. j. 8 Ca 287/2007 - 33, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ředitele Policie České republiky, Obvodního ředitelství Praha 2, ze dne 27. 6. 2007, č. j. ORII – 7835/ČJ-JZ-2007, byl žalobci podle ustanovení § 57 odst. 1 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (zákon o zbraních), zajištěn zbrojní průkaz vydaný pro skupinu A, B, D, E s platností do 30. 12. 2011. Správní orgán I. stupně odůvodnil své rozhodnutí především tím, že proti žalobci bylo vedeno u Obvodního soudu pro Prahu 6 pod sp. zn. 16 T 137/2001 trestní stíhání pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 trestního zákona (č. 140/1961 Sb.), který je uveden v § 22 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 57 odst. 1 zákona o zbraních jako překážka v držení zbrojního průkazu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž především namítal, že napadené rozhodnutí není přiměřené okolnostem, přičemž v jeho odůvodnění také chybí jakékoliv právní úvahy, které by byly logicky provázány se skutkovým stavem věci. Skutkový stav nebyl navíc zjištěn zcela dostatečně, neboť správní orgán nezjišťoval, zda měl žalobce v době údajného spáchání skutku zbrojní koncesi či nikoliv. Z napadeného rozhodnutí dále nejsou patrné

konkrétní důvody, které správní orgány k tomuto rozhodnutí vedly, neboť rozhodnutí se omezuje pouze na citaci právního předpisu. Žalobce současně uvedl, že od skutku, kterého se měl dopustit, uplynulo již 8 let, čímž se snižuje veřejný zájem na zadržení jeho zbrojního průkazu. V návaznosti na toto odvolání pak rozhodl žalovaný rozhodnutím blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku tak, že odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil s tím, že je v části odůvodnění změnil (resp. doplnil a konkretizoval).

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou a namítal jeho vadnost, nezákonnost, nepřezkoumatelnost a vydání na nedostatečném podkladě skutkových zjištění. Žalobce upozornil především na to, že v § 57 odst. 1 zákona o zbraních je správnímu orgánu dána pouze „možnost“ zbrojní průkaz zajistit. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu osobě, proti níž bylo zahájeno trestní stíhání, zajistit zbrojní průkaz jen z tohoto důvodu, stanovil by to jako zákonnou povinnost. Žalovaný tedy měl dostatečně zjistit skutkový stav v dané věci a ne pouze odkázat na ustanovení zákona, které navíc podrobil nesprávnému gramatickému výkladu. Napadené rozhodnutí je dále v rozporu s § 2 správního řádu (č. 500/2004 Sb.), podle něhož má být každé rozhodnutí přiměřené okolnostem případu a bez zvláštních důvodů nezasahovat do práv dotčených osob. Aby však výše uvedené mohl žalovaný posoudit, musel by podle žalobce dostatečně zjistit skutkový stav věci, což neučinil. Nevypořádal se přitom s tím, že od skutku, jehož se měl žalobce dopustit, uplynula doba, která podstatně snižuje veřejný zájem na zajištění zbrojního průkazu. Žalobce dále žádal soud o to, aby v souladu s ustanovením § 78 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“, „soudní řád správní“), vyslovil právní názor, že společenská nebezpečnost jednání, která je předmětem trestního stíhání proti jeho osobě, je v době rozhodování o zajištění zbrojního průkazu taková, že mu není na překážku v držení zbrojního průkazu do nabytí právní moci rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6, u něhož je trestní stíhání proti žalobci vedeno. Žalobce tak navrhl, aby městský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný zdůraznil, že žalobce je obžalován z trestného činu nedovoleného ozbrojování, závažnost celé situace je podtržena dobou trvání trestního řízení, nikterak však nesnižuje veřejný zájem, aby byl nadále zbrojní průkaz žalobce zajištěn až do rozhodnutí příslušného soudu. Při podezření ze spáchání trestného činu nedovoleného ozbrojování je takové opatření logické a předchází možnému zneužití zbrojního průkazu nebo zbraní. Zajištění zbrojního průkazu je rozhodnutím mezitímním, a v případě, že pomínou důvody, které k němu vedly, musí být zbrojní průkaz bez zbytečného odkladu vrácen. Skutečnost, že žalobce byl jednatelem společnosti pověřeným rovněž nákupem, prodejem a přepravou zbraní a střeliva, nemá žádný vliv na hodnocení splnění podmínek pro zajištění zbrojního průkazu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Městský soud žalobu zamítl. Vzal přitom z informace Obvodního soudu pro Prahu 6 za prokázané, že žalobce je obžalován z trestného činu podle § 185 odst. 1 trestního zákona (č. 140/1961 Sb.) a že v dané věci nebylo doposud rozhodnuto. Podle městského soudu je z probíhajícího trestního řízení zřejmé, že veřejný zájem na potrestání žalobce i nadále trvá. Žalobce přitom svým jednáním naplnil předpoklady pro postup podle § 57 odst. 1 zákona o zbraních. K námitce žalobce, že se žalovaný nevypořádal se zákonným požadavkem dle § 2 správního řádu (č. 500/2004 Sb.), městský soud uvedl, že v dané věci bylo rozhodnutí o zajištění zbrojního průkazu přiměřené okolnostem případu, neboť proti žalobci bylo zahájeno trestní stíhání pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 trestního zákona (č. 140/1961 Sb.).

Proti tomuto rozsudku městského soudu brojil žalobce (stěžovatel) kasační stížností, v níž namítal důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., neboť rozsudek

krajského soudu je nezákonný pro nesprávné právní posouzení, zda v daném případě jsou dány důvody pro zajištění zbrojního průkazu. Dále napadený rozsudek trpí vadou řízení spočívající v porušení procesních předpisů v řízení před správním orgánem a současně je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Městský soud v podstatě převzal rozhodnutí žalovaného (které je podle stěžovatele vadně nezákonné, nepřezkoumatelné a vydané na nedostatečném podkladě skutkových zjištění), čímž založil nepřezkoumatelnost vlastního rozhodnutí. V další části kasační stížnosti pak stěžovatel rekapituloval své námitky, které již uplatnil v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně i ve své žalobě proti rozhodnutí žalovaného (tedy především nesprávný výklad ustanovení § 57 odst. 1 zákona o zbraních a požadavek na to, aby každé rozhodnutí bylo přiměřené okolnostem ve smyslu § 2 správního řádu). Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti především plně odkázal na své vyjádření k žalobě, současně ovšem upozornil na ustanovení § 70 písm. b) s. ř. s. s tím, že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny úkony správního orgánu předběžné povahy. Rozhodnutí o zajištění zbrojního průkazu je přitom podle žalovaného úkonem předběžné povahy. Závěrem pak navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Kasační stížnost posléze ještě stěžovatel doplnil svým podáním ze dne 23. 4. 2010. V tomto doplnění uvedl, že od podání kasační stížnosti došlo k podstatné změně okolností, která spočívá především v nabytí účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. Nová právní úprava podle stěžovatele obsahuje odlišná pravidla pro posouzení promlčení trestnosti trestných činů, což má zásadní význam i pro projednávanou věc. Poukázal dále na to, že trestní řízení ve věci sp. zn. 16 T 137/2001 bylo usnesením Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 1. 10. 2009 zastaveno. Toto usnesení sice není pravomocné, nicméně, jak stěžovatel dále poukazuje, je s ohledem na ustanovení § 34 trestního zákoníku (č. 40/2009 Sb.) jeho stíhání pro trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 trestního zákona (č. 140/1961 Sb.) již více než pět let promlčeno. Podle stěžovatele je jeho případná trestní odpovědnost v dané věci promlčena ke dni 5. 11. 2004. Stěžovatel proto závěrem navrhl, aby si Nejvyšší správní soud vyžádal stanovisko Obvodního soudu pro Prahu 6, pokud ovšem sám nedojde k závěru, že s ohledem na vůli zákonodárce nemůže již být údajné spáchání trestného činu nedovoleného ozbrojování na začátku roku 1999 překážkou pro vrácení zadržovaného zbrojního průkazu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel ji formálně opírá o důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., přičemž rozsahem a důvody kasační stížnosti je soud ve smyslu § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Před samotným věcným hodnocením jednotlivých kasačních námitek stěžovatele však musel Nejvyšší správní soud nejprve postavit najisto, zda vůbec rozhodnutí žalovaného napadené žalobou je či není vyloučeno ze soudního přezkumu. Pokud by totiž toto rozhodnutí přezkoumatelné nebylo, musel by Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí městského soudu zrušit a současně s tímto zrušením rozhodnout též o odmítnutí žaloby. K takové vadě by přitom soud přihlížel i bez toho, že by byla výslovně zmíněna v kasační stížnosti, neboť by v takovém případě městský soud rozhodoval při nedostatku podmínek řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 109 odst. 3 s. ř. s.].

Městský soud v napadeném rozsudku rozhodnutí žalovaného věcně přezkoumal a případným vyloučením tohoto rozhodnutí ze soudního přezkumu se ani v odůvodnění svého rozsudku jakkoliv blíže nezabýval. Na možnou vyluku rozhodnutí žalovaného ze soudního přezkumu upozornil sám žalovaný, a to až ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, navíc ve velmi

obecné a nejednoznačné podobě (v závěru svého vyjádření výslovně navrhuje zamítnutí kasační stížnosti, nikoliv její odmítnutí). Nejvyšší správní soud ovšem i přes výše uvedené považuje před samotným věcným projednáním daného případu za nutné posoudit, zda napadené rozhodnutí žalovaného vůbec podléhá soudnímu přezkum či nikoliv, tedy jinak řečeno, zda zajištění zbrojního průkazu podle ustanovení § 57 odst. 1 zákona o zbraních spadá pod kompetenční vyluku stanovenou v § 70 písm. b) s. ř. s. (rozhodnutí předběžné povahy).

Aplikace kompetenční vyluky ve vztahu k rozhodnutím předběžné povahy byla dlouhou dobu provázena pochybnostmi vyplývajícími z napětí mezi tendencí soudů nerozhodovat některé spory meritorně na jedné straně a vědomím problematičnosti samotného institutu kompetenční vyluky ve vztahu k významu základního práva na přístup k soudu [čl. 36 odst. 2 poslední věta Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně základních práv a svobod (č. 209/1992 Sb.)]. Rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu přitom již bylo postoupeno několik věcí týkajících se právě výkladu vyluky soudního přezkumu dle § 70 písm. b) s. ř. s. (zajišťovací příkaz vydaný dle § 71 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, rozhodnutí v pochybnostech dle § 1 odst. 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, či rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu). V důsledku toho přistoupil rozšířený senát ve svém rozsudku ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 Afs 186/2006 - 54 (č. 1982/2010 Sb. NSS), k určení obecného testu, pomocí něhož by bylo možné u libovolného správního rozhodnutí předvídatelným způsobem určit, zda je rozhodnutím předběžné povahy, jehož soudní přezkum je dle § 70 písm. b) s. ř. s. vyloučen, či nikoli. Dospěl přitom k závěru, že „[a]by ... rozhodnutí mohlo být rozhodnutím předběžné povahy na něž dopadá vyluka uvedená v § 70 písm. b) s. ř. s., musí kumulativně splňovat tři podmínky: časovou, věcnou a osobní. Časová podmínka souvisí s dočasným charakterem rozhodnutí předběžné povahy... Aby však tato dočasnost byla skutečná, vyžaduje tato podmínka bližší konkretizace. Rozhodnutí předběžné povahy musí předcházet rozhodnutí konečnému, na jehož vydání má osoba dotčená předběžným rozhodnutím nárok. Toto konečné rozhodnutí musí podléhat soudnímu přezkumu. Rozhodnutí předběžné povahy může být vydáno buď v rámci již zahájeného řízení před správním orgánem, v němž bude následně vydáno rozhodnutí konečné... Pokud je rozhodnutí předběžné vydáno mimo takové řízení před správním orgánem, musí být jeho „dočasnost“ garantována tím, že zákon jednoznačně stanoví lhůtu, v níž musí být zahájeno řízení a vydáno rozhodnutí konečné. Pokud by takováto lhůta pro zahájení řízení před správním orgánem a vydání konečného rozhodnutí ... stanovena nebyla, nelze takové zajišťovací či mezitímní rozhodnutí správního orgánu považovat za rozhodnutí předběžné povahy vyloučené ze soudního přezkumu ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. Zákon dále musí omezovat účinky rozhodnutí předběžného pouze na období do vydání rozhodnutí konečného. Neméně důležitá je podmínka věcné souvislosti mezi rozhodnutím předběžným a rozhodnutím konečným. Rozhodnutí konečné musí rozhodnout mj. o vztazích zatímně upravených rozhodnutím předběžným, tj. konečné rozhodnutí musí v sobě věcně zahrnout rozhodnutí předběžné. V opačném případě by totiž nebylo možné domoci se, alespoň zprostředkovaně, přezkumu předběžného rozhodnutí. To předpokládá i obdobné zákonem předvídané předpoklady pro vydání předběžného i konečného rozhodnutí. Osobní podmínka znamená, že rozhodnutí konečné musí být adresováno (mimo jiné i) stejné osobě jako rozhodnutí předběžné. V opačném případě by totiž opět nebylo možné, aby se osoba dotčená rozhodnutím předběžné povahy domohla soudního přezkumu rozhodnutí předběžného, byť zprostředkovaně pomocí žaloby proti rozhodnutí konečnému.“

V návaznosti na výše citovaný právní názor tak soud přistoupil k posouzení toho, zda zajištění zbrojního průkazu dle ustanovení § 57 odst. 1 zákona o zbraních je podle § 70 písm. b) s. ř. s. ze soudního přezkumu vyloučeno, a aplikoval tedy výše vymezený test na projednávanou věc.

Podle § 57 odst. 1 zákona o zbraních může příslušný útvar policie rozhodnout o zajištění zbrojního průkazu, jestliže je proti držiteli zbrojního průkazu zahájeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 22 odst. 1 nebo bylo zahájeno správní řízení pro přestupek uvedený v § 76 odst.

1 písm. a), § 76a odst. 1 písm. a), b) anebo d), § 76a odst. 4 písm. a), § 76a odst. 5 písm. a) anebo b) nebo v § 76a odst. 11 písm. a) anebo b) téhož zákona.

Podle § 57 odst. 5 zákona o zbraních pak pominou-li důvody, které vedly k zajištění zbrojního průkazu, musí být útvarem policie, u něhož je v úschově, bez zbytečného odkladu vrácen po předložení vydaného potvrzení tomu, komu byl zajištěn.

Z ustanovení § 27 odst. 1 zákona o zbraních se podává, že příslušný útvar policie rozhodne o odnětí zbrojního průkazu, jestliže držitel zbrojního průkazu a) pozbyl způsobilost k právním úkonům, b) pozbyl zdravotní způsobilost, c) přestal splňovat podmínky bezúhonnosti podle § 22 nebo spolehlivosti podle § 23, d) skupiny B nebo C mladší 18 let přestal splňovat podmínky pro vydání zbrojního průkazu uvedené v § 19 odst. 3, 4 nebo 6, nebo e) skupiny F porušil povinnost stanovenou v § 29 odst. 7 písm. a) až h), nebo porušil zákaz stanovený v § 29 odst. 8; o vydání nového zbrojního průkazu skupiny F lze opětovně požádat po uplynutí pěti let od právní moci rozhodnutí o jeho odnětí.

Shora citovaná ustanovení § 57 odst. 1 a odst. 5 zákona o zbraních navozují dojem, že zajištění zbrojního průkazu představuje skutečně pouze předběžné rozhodnutí ve vztahu k dalšímu řízení (odnětí zbrojního průkazu podle ustanovení § 27 zákona o zbraních). Ve světle výše uvedeného testu týkajícího se ustanovení § 70 písm. b) s. ř. s. tak tomu ovšem není. Z hlediska podmínek popsaného testu soud nejprve posuzoval, zda existuje mezi řízením o zajištění zbrojního průkazu a řízením o jeho odnětí podmínka časová, která předpokládá, že rozhodnutí předběžné povahy předchází rozhodnutí konečnému, které je soudně přezkoumatelné a na něž má osoba dotčená předběžným rozhodnutím nárok. V tomto ohledu se přitom ze shora citovaných ustanovení zákona o zbraních jednoznačně podává, že zajištění zbrojního průkazu není bez dalšího spojeno s povinností příslušného útvaru policie zahájit též řízení o jeho odnětí. Tato povinnost nejenže neplyne z uvedeného textu zákona, ale současně je zcela logické, že k řízení o odnětí zbrojního průkazu nemusí vůbec dojít (držitel zbrojního průkazu v důsledku rozhodnutí soudu či státního zástupce podmínky bezúhonnosti splňovat nepřestane). V takovém případě pak zcela jednoznačně absentuje konečné (soudně přezkoumatelné) rozhodnutí, jak o něm aplikovaný test hovoří. Současně je v této souvislosti třeba zdůraznit, že ve smyslu ustanovení § 27 odst. 1 zákona o zbraních se již útvar policie rozhodující o odnětí zbrojního průkazu v tomto řízení zákonností postupu a rozhodnutí orgánu, který rozhodl o zajištění zbrojního průkazu, nikterak blíže nezabývá, přičemž důsledky případné nezákonnosti takového rozhodnutí nemůže ani nijak zhojit. Navíc ustanovení § 57 odst. 5 zákona o zbraních nepředpokládá, že by rozhodnutí o zajištění zbrojního průkazu mohlo být zrušeno, příslušný útvar policie zajištěný zbrojní průkaz pouze vrátí. Rozhodnutí o zajištění zbrojního průkazu tedy může mít v obecné rovině po určitou dobu negativní důsledky vůči jeho držiteli, které za této situace nelze žádným způsobem odčinit, a to ani z hlediska naplnění podmínek pro náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem [srov. obdobný závěr, který rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zaujal ve svém rozsudku ze dne 8. 12. 2009, č. j. 7 As 69/2008 - 47 (č. 1996/2010 Sb. NSS)]. Z výše uvedeného je tak zřejmé, že mezi řízením o zajištění zbrojního průkazu a řízením o jeho odnětí podmínky časové souvislosti splněny nejsou. Rozhodnutí o zajištění zbrojního průkazu tedy není rozhodnutím předběžné povahy vyloučeným ze soudního přezkumu podle § 70 písm. b) s. ř. s.; k hodnocení dalších podmínek aplikovaného testu již tedy soud ani přistupovat nemusel.

Nejvyšší správní soud v tomto ohledu poznamenává, že si je samozřejmě vědom předcházejícího rozhodnutí tohoto soudu ze dne 30. 9. 2004, č. j. 5 As 29/2003 - 68 (č. 790/2006 Sb. NSS), z něhož se podává zejména závěr, že „[r]ozhodnutí o zajištění zbrojního

průkazu a zbraně podle § 50 zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu, je úkonem předběžné povahy, který je vyloučen ze soudního přezkumu (§ 70 písm. b) s. ř. s.).“ Uvedený právní názor přitom zdejší soud též převzal i ve svém rozsudku ze dne 28. 8. 2009, č. j. 5 As 14/2009 - 42 (www.nssoud.cz), v němž navíc konstatoval, že „...Nejvyšší správní soud tedy již dříve vyslovil, že rozhodnutí správního orgánu o zajištění zbrojního průkazu (tehdy) podle ustanovení § 50 odst. 1 zákona o střelných zbraních není meritorním rozhodnutím ve věci. O tom, zda bude zajištěný zbrojní průkaz stěžovateli vrácen nebo odňat, rozhodne správní orgán až s ohledem na výsledek trestního řízení ... dle ustanovení § 50 odst. 5 zákona o střelných zbraních ... Jakkoli ve věci výše uvedené bylo v řízení postupováno dle tehdy platného zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních, resp. jeho ust. § 50 ve vazbě na ust. § 44, institut zajištění zbraně, jakož i podmínky bezúhonnosti jsou v relevantních ustanoveních nyní platného zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, tj. v ustanoveních § 57, resp. § 22, pojímány zcela identicky s předchozí úpravou a na povaze institutu zajištění zbraně, střeliva, zakázaného doplňku zbraně, zbrojního průkazu, průkazu zbraně a zbrojního průvodního listu pro trvalý vývoz, trvalý dovoz nebo tranzit zbraní se ničeho nezměnilo. To lze mimo jiné dovodit i z důvodové zprávy k zákonu č. 119/2002 Sb., ve které se uvádí, že navrhovaná úprava stávající institut zajištění zpřesňuje a dále umožňuje institut zajištění použít již i při naplnění jedné ze dvou podmínek, za nichž přichází zajištění v úvahu; nově se tento institut vztahuje též na zbrojní průvodní list. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že ke stejnému závěru je nutno dospět i v nyní posuzovaném případě, tzn. v případě zajištění zbraní stěžovatele a neshledal důvody se od něj odchýlit. Nebylo zde rozhodováno o pozbytí (odnětí) povolení nosit zbraň, resp. odnětí zbrojního průkazu, ale zbraně byly stěžovateli pouze po určitou dobu odebrány a zákonem předepsaným způsobem zajištěny.“ V tomto ohledu je třeba nicméně zdůraznit, že obě shora citovaná rozhodnutí byla vydána ještě před vyslovením výše uvedeného právního názoru rozšířeného senátu ve vztahu k ustanovení § 70 písm. b) s. ř. s. Citovaný rozsudek č. j. 5 As 14/2009 - 42, ostatně odkazuje též „na ... rozhodnutí ze dne 18. 11. 2008, č. j. 5 As 77/2008 - 68, v němž [Nejvyšší správní soud] posuzoval stejným způsobem obdobné rozhodnutí předběžné povahy a dočasněho charakteru, in concreto rozhodnutí o zadržení řídičského průkazu dle ustanovení § 118c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu“, přičemž i tento právní názor byl již rozšířeným senátem překonán, když uvedený senát ve svém výše již výše také zmíněném rozsudku ze dne 8. 12. 2009, č. j. 7 As 69/2008 - 47 (č. 1996/2010 Sb. NSS), konstatoval, že „rozhodnutí o zadržení řídičského průkazu podle § 118c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, není rozhodnutím předběžné povahy podle § 70 písm. b) s. ř. s. a není vyloučeno ze soudního přezkumu.“ Rozhodující senát tedy nebyl povinen předložit věc k rozhodnutí rozšířenému senátu dle § 17 odst. 1 s. ř. s., nýbrž vycházel z názoru tímto senátem již zaujatým a aplikoval jej ve srovnatelném případě na projednávanou věc.

Nejvyšší správní soud tedy přistoupil k přezkumu napadeného rozsudku Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížností napadený rozsudek je třeba zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

Nejprve přitom soud podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 103 odst. 1 písm. d) téhož zákona posuzoval, zda řízení před městským soudem nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze soudního spisu vyplývají pro danou věc následující relevantní skutečnosti: Výzva předsedy senátu podle § 51 odst. 1 s. ř. s., č. j. 8 Ca 287/2007 - 18, byla žalovanému doručena dne 12. 10. 2007, přičemž v návaznosti na to žalovaný svým přípisem již ze dne 16. 10. 2007 (v soudním spisu na č. l. 19) vyjádřil „nesouhlas k rozhodnutí o žalobě bez jednání“ a požadoval, „aby ve věci bylo nařízeno jednání za naší účasti“. Na str. 3 napadeného rozsudku městského soudu se pak výslovně uvádí, že „... soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního se ani žalobce (doručeno dne 2. 10. 2007), ani žalovaný správní orgán (doručeno dne 12. 10. 2007), nevyjádřil“.

Podle čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky je jednání před soudem ústní a veřejné; výjimky stanoví zákon. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem. Z ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. se podává, že soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že ačkoliv žalovaný výslovně ve stanovené lhůtě vyjádřil svůj nesouhlas s návrhem soudu, aby ve věci nebylo nařízeno jednání, k tomuto jednání v rámci řízení před městským soudem nakonec nedošlo. V tomto ohledu považuje Nejvyšší správní soud za vhodné především připomenout, že podle již ustálené judikatury Ústavního soudu „*ke základním zásadám řádného a ústavního pořádku republiky, odpovídajícím výkonu spravedlnosti a zejména také ústavně zaručeným podmínkám práva na soudní ochranu (hlava pátá čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), náleží – nikoli v poslední řadě – také veřejnost soudních jednání (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a právo účastníka soudního řízení se jej s příslušnými procesními právy zúčastnit (...)*“ [náleží Ústavního soudu ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. IV. ÚS 3114/07 (<http://nalus.usoud.cz>)]. V citovaném nálezu Ústavní soud pak mimo jiné též dovodil, že „*respekt k ústavně zaručenému právu na soudní ochranu, resp. k právu na přístup ke soudu předjímá, že (ex lege založené) výjimky z uvedeného pravidla přitom třeba vykládat adekvátním, případně restriktivním způsobem (srov. kupř. nálezy sp. zn. Pl. ÚS 7/02, IV. ÚS 331/02); totiž tak, že jednotlivá ustanovení jednoduchého práva jsou orgány veřejné moci povinny interpretovat a aplikovat v první řadě vždy z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně garantovaných základních práv a svobod (srov. kupř. nálezy sp. zn. III. ÚS 139/98, III. ÚS 257/98, I. ÚS 315/99, II. ÚS 369/01 a další)*.“ Ve světle uvedených úvah je přitom třeba nahlížet též na projednávanou věc. Ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. sice skutečně představuje zákonnou výjimku z jinak obecně platného ústavního principu veřejného projednávání věcí před soudy, tato výjimka ovšem nesmí být aplikována a interpretována způsobem, který by byl v rozporu s procesními právy jednotlivých účastníků řízení či k jejich tíži. Obdobně se již ostatně Nejvyšší správní soud vyjádřil i svém rozsudku ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59 (č. 482/2005 Sb. NSS), v němž mimo jiné konstatoval, že „*(...) účastníku nelze upřít právo na veřejné projednání jeho věci v jeho přítomnosti včetně možnosti vyjádřit se k věci (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)*.“

Soudní řád správní ve svém shora citovaném ustanovení § 51 odst. 1 tedy připouští, že za splnění dalších podmínek lze určitou věc rozhodnout bez nařízení jednání. Toto ustanovení přitom takový postup podmiňuje buď shodným návrhem účastníků, že v dané věci lze rozhodnout bez nařízeného jednání, nebo i souhlasem účastníků s takovým postupem. Za udělený souhlas účastníků navíc lze podle citovaného ustanovení považovat také to, že účastníci ve stanovené lhůtě k výzvě soudu nevyjádří v tomto ohledu svůj nesouhlas. Žalovaný ovšem svůj nesouhlas s takovým postupem jednoznačně a včas vyslovil, a proto v projednávané věci městský soud aplikoval ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s. nesprávně. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu dodává, že na výše uvedených závěrech nemůže nic změnit ani skutečnost, že městský soud v řízení o žalobě *de facto* rozhodl ve prospěch žalovaného (který na nařízení jednání na rozdíl od žalobce trval), když žalobu zamítl. Případné zhojení nesprávného postupu městského soudu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. tím, že v řízení nakonec rozhodl bez jednání ve prospěch účastníka trvajících na nařízení jednání, je samozřejmě nejen ve smyslu shora uvedených ústavních východisek řádného procesu naprosto nepřijatelné. Spravedlivý proces je nezbytným předpokladem pro spravedlivý výsledek soudního řízení. Pravidlem soudního řízení je přitom projednání věci v přítomnosti účastníků řízení s plným poskytnutím možnosti se k věci vyjádřit.

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že Městský soud v Praze měl v projednávané věci podle ustanovení § 49 a násl. s. ř. s. nařídít jednání, což ovšem tento soud neučinil, a zatížil tak řízení vadou, která mohla mít vliv na nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc městskému soudu vrátil k dalšímu řízení. Vzhledem k povaze vady řízení Nejvyšší správní soud nemohl usuzovat na důvodnost či nedůvodnost dalších (věcných) námitek stěžovatele, neboť je nutno, aby městský soud nejdříve posoudil žalobní námítky v řádném řízení a teprve poté lze jeho závěry podrobit případnému přezkumu v řízení o kasační stížnosti. V novém řízení je městský soud povinen v souladu s vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, jímž je dle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán, znovu posoudit žalobní návrh stěžovatele, a to především za dodržení všech procesních práv účastníků řízení. V novém rozhodnutí ve věci samé vypořádávajícím se se všemi uplatněnými žalobními body budou tedy zohledněny i výsledky jednání. V rámci dalšího řízení před městským soudem ostatně stěžovatel může uplatnit i argumenty, které byly součástí jeho podání doplňujícího kasační stížnost.

Otázka náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti byla posouzena v souladu s § 110 odst. 2 s. ř. s., podle kterého zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2010

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu